

**КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»**

Циклова комісія суспільних дисциплін і правознавства

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ

з дисципліни

«Історія держави і права»

Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр

Курс: III

Спеціальність: 081 Право

Освітньо-професійна програма: Право

Форма проведення: письмова. Екзамен у формі тестування з теоретичними завданнями відкритого типу

Тривалість проведення: 2 год

Максимальна кількість балів: 40 балів

Критерії оцінювання:

– Тестові завдання:

завдання 1-16, що передбачають вибір одного варіанту відповіді, оцінюються в 1 бал за правильну відповідь (всього – 16 балів);

завдання 17-18 – встановлення хронологічної послідовності, оцінюються в 2 бали за правильну відповідь (всього – 4 бали).

– Теоретичні завдання відкритого типу – 2 завдання, кожне з яких оцінюється в 10 балів.

Бали	Критерії оцінювання теоретичного завдання відкритого типу
9-10	Завдання виконане в повному обсязі, студент має системні, дієві знання, володіє понятійним апаратом, відповідь на завдання вичерпна й аргументована, немає помилок
7-8	Робота виконана в повному обсязі, але має деякі неточності і незначні помилки; достатньо високий рівень загальної обізнаності з предмету та адаптивності при використанні потрібного матеріалу
5-6	Поверхневе знання змісту тем з дисципліни, труднощі при використанні понятійного апарату, відсутність міцних логічних зв'язків і послідовності у розумінні навчального предмету
3-4	Студент знайомий з матеріалом, але не виділяє основних положень, допускає суттєві помилки, які викривлюють зміст, не вміє користуватися термінологією і поєднувати теоретичні засади з практичним їх втіленням
1-2	Не виявляє розуміння матеріалу, має розрізненні знання, допускає грубі помилки, обсяг виконаного завдання менше 20 %

Перелік тем для семестрового контролю:

1. Періодизація історії держави і права України.
2. Держава скіфів (VII–III ст. до н.е.).
3. Античні міста-держави на території України (VI–III ст. до н.е.).
4. Формування державності у східних слов'ян.
5. Форма держави на Русі.
6. Джерела права Русі та їх характеристика.
7. Структура давньоруського суспільства.
8. Утворення Галицько-Волинського князівства та особливості його державно-правового розвитку.
9. Правове становище українських земель у складі Великого князівства Литовського та Речі Посполитої.
10. Форма держави, структура органів влади Великого князівства Литовського.
11. Литовські статuti та їх застосування в Україні.
12. Магдебурзьке право на території України.
13. Формування держави в роки війни 1648–1654 рр.
14. Правове становище України за Березневими статтями 1654 року.
15. Організація влади Гетьмансько-Козацької держави.
16. Основні джерела права Гетьманщини.
17. Поступова ліквідація царизмом автономного устрою Гетьманщини.
18. Складання, джерела, структура Прав, за якими судиться малоросійський народ 1743 року.
19. Звід законів Російської імперії та його поширення в Україні.
20. Уложення про покарання кримінальні та виправні, його редакції і характеристика.
21. Декабристський рух в Україні: таємні організації та їх програми.
22. Реформи 1860-х та їх вплив на Україну.
23. Зміни в суспільному устрої України після селянської реформи.
24. Форма держави та організація влади в Російській імперії.
25. Включення західноукраїнських земель до складу Австрії.
26. Апарат управління Галичиною (1772–1848 рр.).
27. Крайова конституція для Галичини 1850 року, причини видання та основні положення.
28. Утворення Австро-Угорської монархії.
29. Австрійська конституція 1867 року та її характеристика.
30. Революція 1905–1907 рр. Державна дума Російської імперії. Українська думська громада.
31. Виникнення Центральної Ради та її законодавча діяльність.
32. Конституція УНР 1918 року, її структура та зміст.
33. Українська гетьманська держава 1918 року. Закони про тимчасовий державний устрій України. Грамота до всього українського народу.
34. Україна в добу Директорії. Універсал Трудового Конгресу України.
35. Розпад Австро-Угорщини і проголошення Західноукраїнської Народної Республіки.
36. Державний устрій та право ЗУНР.

37. Об'єднання ЗУНР і УНР в єдиній соборній Українській державі.
38. Утворення Української радянської держави.
39. Конституція УСРР 1919 року, її структура і зміст.
40. Утворення Союзу РСР та роль України в цьому процесі.
41. Державно-правовий статус України за конституцією СРСР 1924 року.
42. Радянська політика українізації в 1920-х та її нормативно-правове підґрунтя.
43. Антирелігійна кампанія в СРСР та її нормативно-правове підґрунтя.
44. Правова оцінка голодомору 1932-1933 рр.
45. Перебудова державного апарату за Конституцією УРСР 1937 року.
46. Репресії 1930-х в СРСР. Формування системи ГУЛАГ (ГУТАБ).
Характеристика радянського законодавства цього періоду.
47. Проголошення самостійності Карпатської України в 1938–1939 рр.
48. Апарат управління Західною Україною в складі Польщі (1921–1939 рр.).
49. Утворення ОУН. Програмні документи та ідеологія ОУН.
50. Соціально-політичне становище Закарпаття в складі Чехословаччини.
51. Вхідження Західної України до складу УРСР.
52. Вхідження Північної Буковини до складу УРСР.
53. Перебудова державного апарату України в роки Другої світової війни.
54. Розчленування території України і встановлення окупаційного режиму в період Другої світової війни.
55. Утворення УПА та її діяльність.
56. Правова оцінка депортації кримських татар у 1944 р.
57. Правова оцінка післявоєнних депортацій (операція «Вісла», «Захід»).
58. Особливості радянського права періоду 1960-х–1980-х.
59. Процес реабілітації жертв сталінізму.
60. Розпад СРСР і відродження Української незалежної держави.
61. Структура, основні положення і значення Конституції України 1996 року.
62. Україна на сучасному етапі. Реформи (політична, адміністративна, земельна). Політичні партії на сучасному етапі.
63. Характерні особливості зародження та розвитку держави та права Стародавнього Сходу.
64. Характеристика правової системи Стародавнього Сходу.
65. Поняття правової норми та правопорушення в Стародавньому Єгипті.
Джерела–пам'ятки права Стародавнього Єгипту.
66. Характеристика Законнику царя Хаммурапі. Цивільне, сімейне та кримінальне право.
67. Виникнення держави в Індії. Суспільний лад. Система варн.
68. Державний лад стародавньої Індії. Джерела і основні риси права.
69. Періодизація розвитку держави і права в Китаї.
70. Реформи Солон і Клісфена.
71. Цивільно-правові інститути Стародавніх Афін і Спарти.
72. Правове становище населення в давньому Римі.
73. Публічне і приватне право в давньому Римі.
74. Визначити характерні особливості розвитку середньовічного права.
75. Основні положення реформи Карла Мартелла (715–741 рр.).

76. Особливості суспільного і державного ладу Арабського Халіфату.
77. Система мусульманського права.
78. Станово-представницька монархія в Англії. Виникнення і розвиток парламенту.
79. Особливості утворення і розвитку німецької феодальної держави і права.
80. Поява інституту інквізиції, його повноваження.
81. «Декларація прав людини і громадянина» 1789 р. Проголошення важливих принципів буржуазної держави і права.
82. «Декларація прав людини і громадянина» 1793 р. Державний лад яacobinської диктатури.
83. Переворот Наполеона Бонапарта і Конституція 1799 р. Державний лад період консульства.
84. Війна за незалежність та утворення США. «Декларація незалежності». Прийняття конституцій в штатах.

Розглянуто і затверджено на засіданні
циклової комісії суспільних дисциплін і правознавства
Протокол від 03 грудня 2025 року № 12

Голова циклової комісії

Юлія РЯБОКОНЬ

Екзаменатор

Майя БЕРЕЗОВСЬКА